

2 Eylül, 1968

Sayın

Ömer Asım Aksoy
Genel Yazman
Türk Dil Kurumu
Ankara

Arşiv

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-198/1

Türk Edebiyatı terimlerini hazırlamak üzere ayrılan yarkurul, yıllar önce ödevi üzerine aldıktan sonra bu konu ile ilgili otuz kadar kitabı taramış ve bunlarda geçen terimleri fişlere almıştır. Bunları düzenleyerek istenen işi bütünleyip Kuruma sunmak bugüne değin başaramamıştır. Bunda bana düşen eksiklik bir yana bırakılacak olursa, bunun asıl nedeni, Yarkurulda bulunan biz beş arkadaşın bir türlü bir araya gelerek yüklediğimiz işi sona erdirmeye imkân bulamayışımızdır. Herbirimizin, İstanbul gibi büyük bir şehrin uzak ve ayrı ayrı semtlerinde oturmakta olması, ödevlerimizin, hele ders yılı içinde birkaç okula ve ayrı ayrı günlere dağılması, yaz tatillerinde başka başka yerlere gitmemiz, işi, her yönetim kurulu toplantısının birinden ötekine ertelenerek, bugüne değin geciktirmiş bulunuyor. Türlü denemelerden ve cabalarından sonra bütün bunlar, beni, bu işin bir sonuca bağlanmasına imkân olmadığı kanısına götürmüş, bağlamıştır. Bundan dolayı ben üzülerek, fakat yeniden ve bir sonuç vermeyeceğine inandığım yazışmalara yol açmamasını da istediğim için Kesin olarak bu Yarkuruldan ayrıldığımı bildirir, saygılarımı sunarım.

Ömer Asım Aksoy

Çıkma: Bu yazının birer örneği Yarkuruldaki arkadaşlarıma da sunulmuştur.

Edebiyat Terimleri Sözlüğü

Edebiyat Terimleri Sözlüğü'nün hazırlanması işi, sayın *Orhan Sait Gökyay*'ın Başkanlığında *Rahri Nijat Gençan, Bahadır Kırder, Haydar Ertuğrul, Ezer Naci Göksen* kurulu bir komisyona verilmiştir.

Bu konuda, komisyon adına Başkan ile Türk Dil Kurumu arasında varılan anlaşmanın esasları aşağıda gösterilmiştir :

- 1- Sözlüğe girecek terimlerin kesin sayısı Türk Dil Kurumu'nca gösterilecek miktarı aşmayacaktır.
- Bu konuda Kurum'un isteğine uyulacak, gerekli görülürse sözlükten maddeler çıkarılacak, kısaltma ve eklemeler yapılacaktır.
- 2- Sözlük Türkçe dizine göre hazırlanacak, terimlerin -varsa- Osmanlıcası ve yabancı dildeki-tercihen Fransızca, yoksa İngilizce ya da Almanca- karşılığı gösterilecektir.
Yalnız Türkçe terimlerin açıklanması yapılacak, gerekirse cümle içinde uygulanmasını gösteren örnekler verilecektir. Osmanlıca ya da yabancı dildeki terimin Türkçesine atıf yapılacaktır.
- 3- Sözlükte, .. *Edebiyat* dal ve kollarına elden geldiği ölçüde dengeli biçimde yer verilecek, aşırı ayrıntılar üzerinde durulmayacaktır.
- 4- Gerekirse, şekil ve resimlerden faydalanılacaktır.
- 5- Sözlükte geçen Türkçe terimlerle Osmanlıca ve yabancı dildeki karşılıklarının dizini, yazarı tarafından, sözlüğün sonuna eklenecektir.
- 6- Sözlük, *31-12-1967* tarihine kadar, baskıya verilecek biçimde, daktilo edilmiş ve üç nüsha olarak Kurum'a teslim edilecektir.
Teslim süresinde bir gecikme olarsa, komisyon başkanı, bunu iki ay önceden Kurum'a bildirecek, geç kalışının nedenlerini açıklayacaktır. Durum, Yürütme Kurulu'nca gözden geçirilip karara bağlanacak, karar komisyona duyurulacak, komisyon bu karara göre hareket edecektir.
- 7- Komisyon, eseri süresi içinde Kurum'a vermez, ileri sürdüğü sebep uygun görülmez, eseri bitirmez ya da bitirdiği halde teslim etmekten kaçınırsa Kurum'dan hiç bir hak isteğinde bulunamaz. Bu durumda Kurum sözleşmeyi bozabilir.
- 8- Sözlük, Kurum'ca uygulanmakta olan yöntemle göre incelenecek, Yönetim Kurulu kararıyla bastırılacaktır.
- 9- Komisyon, Kurum'un ve sözlüğü inceleyen uzmanlarla komisyonların değiştirme, düzeltme, çıkartma, kesaltma ve ekleme önerilerini kabul eder ve buna göre gerekli değişiklik ve düzeltmeleri yapar.
- 10- Sözlük tamamlandıktan sonra, Kurumdaki yöntemle göre incelettirilip olumsuz rapor alınır, ya da uzmanların ve komisyonların değiştirme, düzeltme, çıkartma, kısaltma ve ekleme isteklerini komisyon yerine getirmezse, Kurum'dan hiç bir hak isteğinde bulunamaz.

Bu durumda Kurum isterse, gerekli düzeltme ve değişiklikleri başkalarına yaptırır; yazarlara ödenecek telif ücreti işinde Yönetim Kurulu kararına göre hareket eder.

11- Sözlüğün telif hakkının ödenmesi ve bastırılması işinde, Türk Dil Kurumu'nun "Satın Alınan Eserler İçin Ödenecek Ücret Yönetmeliği"nin ilgili hükümleri uygulanır.

12- Sözlük tamamlandı teslim edilmeden önce, avans verilmez. Komisyon, sözlüğü bitirip Kurum'a teslim ettikten sonra, yonteme göre incelettirilip olumlu rapor alınır, Ücret Yönetmeliği'nin 9. maddesi uyarınca, telif ücretinin üçte ikisi ödenir; üçte biri de eser basıldıktan sonra verilir.

Telif ücreti, Komisyon Başkanı adına gerçekleştirilir; Başkan, komisyon üyelerinin çalışma durumlarını gözönüne alarak telif ücretini aralarında paylaşır.

Bu konuda çıkacak anlaşmazlıktan Kurum sorumlu değildir.

13- Anlaşma ve sözleşme hükümlerinden dolayı yazarlarla Kurum arasında bir anlaşmazlık çıkarsa, anlaşmazlığı çözmeye Ankara mahkemeleri yetkilidir.

Yukarıda belirtilen sözleşme hükümlerini ve gereklerini yerine getirmeyi kabul ve taahhüt ediyoruz.

.....28...../.....I...../.....1965.....

Türk Dil Kurumu adına

Genel Yazman

Ömer Asım Aksoy

Edebiyat Terimleri Sözlüğünü hazırlayan Komisyon adına

adına

Başkan

Adı ve Soyadı:

İmzası :

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 058-198/2

TARANACAK ESERLERİN ÇEŞİTLERİ

- 1- Divanlar
 - 2- Mesneviler
 - 3- Münşeâtler
 - 4- Tezkireler
 - 5- Tarihler
 - 6- Dinî eserler (tefsir, fıkıh, kelâm, mevlüt, maktel, mevize, iman ve itikatla ilgili eserler).
 - 7- Tasavvufî eserler ve tekke şiiirleri
 - 8- Ahlâkî eserler
 - 9- Siyasetnameler
 - 10- Seyahatnemeler
 - 11- Sefaretnameler
 - 12- Gazavatnameler
 - 13- Surnameler
 - 14- Hikâyeler ve halk hikâyeleri
 - 15- Münazâatlar
 - 16- Sakinameler
 - 17- Kıyafetnameler
 - 18- İhtilacnameler
 - 19- Tabirnameler
 - 20- Şehrengizler
 - 21- Tarifatlar
 - 22- Hammamnameler
 - 23- Hecv ve mizah mecmuaları
 - 24- İnşa, kitabet, kavait, belâgat, edebiyat kitapları
 - 25- Sözlükler
 - 26- Ansiklopedik eserler
 - 27- Öğretici başka eserler
- Asılsız Bilimlerden:
- 28- Tencim
 - 29- Vehmî kimya
 - 30- Simya
 - 31- Remil

TDVISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 089-198/3

Fiş Doldurma Yönergesi

Fişlerde, her numara hizasında bu yönergenin maddelerinde açıklanan bilgiler belirtilmelidir:

1. Taranan sözcük ya da deyim (önce yeni Türk yazısıyla, sonra da Arap harfleriyle, metinde görülen şekle uygun olarak yazılacaktır.)

2. Sözcüğün ya da deyimın tarandığı kitabın:

a. Adı

b. Yazarı

c. Yazılış tarihi

ç. Basılış tarihi

d. Kopya edilmiş tarihi

e. Yaprak ve sayfa numarası

3. Sözcüğün ya da deyimın anlamı

4. Birkaç yerde geçen sözcüğün ya da deyimın kullanılışını ve anlamını belirten uygun cümle ya da cümleler.

5. Sözcük ya da deyimle ilgili efsane (biliniyorsa)

6. Tarama tarihi

7. Tarayanın adı.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-192/3

1) _____

2) a. _____

b. _____

c. _____

ç. _____

d. _____

e. _____

3) _____

4) _____

5) _____

6) _____

7) _____